

ISSN 1407-7345

**RĪGAS TEHNISKĀS UNIVERSITĀTES
ZINĀTNISKIE RAKSTI**

**SCIENTIFIC PROCEEDINGS
OF RIGA TECHNICAL UNIVERSITY**

4. SĒRIJA

**ENERĢĒTIKA
UN ELEKTROTEHNIKA**

**POWER AND ELECTRICAL
ENGINEERING**

22. SĒJUMS

IZDEVNIECĪBA "RTU", RĪGA 2008

Redkolēģija:

Editorial Board:

Galvenais redaktors

Chief Editor

A. Sauhats , RTU, Latvia

A. Bačauskas, KTU, Lithuania

L. Boroņina, STU, Russia

N. Chuulangiin, MTU, Mongolia

V.Čuvičins,RTU,Latvia

R. Deksnis, KTU, Lithuania

J. Ekmanis, FEI, Latvia

G. Elizarenko, NTUU, Ukraine

J. Gerhards, RTU, Latvia

M.Kolcun, TUK, Slovakia

V. Krēsliņš, LEB, Latvia

J. Laugis, TTU, Estonia

T. Lehtla, TTU, Estonia

A. Mahņitko, RTU, Latvia (Managing Editor)

A. Melko, Latvenergo, Latvia

G. Morva, BTU, Hungary

V. Neimane, Vattenfal, Sweden

R. Neimanis, General Electric, Sweden

S. Paszek, STU, Poland

F. Profumo, TTU, Italy

I. Raņķis, RTU, Latvia

L. Ribickis, RTU, Latvia

L. Söder, KTH, Sweden

J. Stabulnieks, FEI, Latvia

L. Valdma, TTU, Estonia

E. Vanzovičs, RTU, Latvia

Redkolēģijas adrese:

Editorial Board Address:

Rīgas Tehniskā universitāte

Kaļķu iela 1

LV-1658 Rīga

Latvija

Phone:+ 371 7089938

Fax: +371 7089931

E-Mail: mahno@ eef.rtu.lv

PRIEKŠVĀRDS

Šis ir jau 22. sērijas Nr 4 „, Enerģētika un elektrotehnika ” izdevums , un tas turpina iepriekš izdevumos uzsāktās tēmas par problēmām enerģētikas un elektrotehnikas nozarēs.

Elektroenerģētikā publikācijas galvenokārt veltītas energosistēmu režīmu optimizācijai, kā arī pārvades elektrolīniju un elementu drošuma un efektivitātes izpētei. Enerģētisko problēmu risināšanā aktīvi iesaistās arī zinātnieki no citām Eiropas valstīm. Šai izdevumā ar publikācijām piedalās Rumānijas, Slovākijas un Krievijas zinātnieki.

Elektrotehnikas sadaļas publikācijas ir veltītas elektrisko mašīnu režīmu izpētei, elektrotransporta piedziņu vadīšanas efektivitātei, kā arī dažādu elektrotehnoloģiju darbības analīzei gan transporta jomā, gan arī, pirmo reizi, militārajās tehnoloģijas.

Redkolēģija

SATURS

Priekšvārds	3
<i>Gavrilovs A., Mahņitko A.</i> Energosistēmas režīma optimizācija, ievērojot ietekmi uz gaisa baseinu	7
<i>Malehotko T., Svalovs A.</i> Eurostag programmatūras izmantošana vēja generatoru ietekmes pētījumos uz enerģosistēmas stabilitāti	16
<i>Haļilova N.</i> Eurostag programmatūra kā līdzeklis enerģosistēmu stabilitātes jautājumu pētījumos	27
<i>Survilo J.</i> Maksimālo zudumu laika aprēķins, izmantojot vairākus slodzes grafiku raksturojošus lielumus	33
<i>Bulychev A., Deznev V.</i> Agrīnās brīdināšanas relejaizsardzības sistēma	40
<i>Silaghi H.M., Gergely E.I.</i> Dubulti izteiktu pastāvīgo magnētu trīsfāzu vēja ģenerators	46
<i>Kolcunová I., Cimbala R.</i> Transporta parādība dabīgajos šķidrajos ēteros	55
<i>Raņķis I.</i> Divpakāpju LC filtri impulsregulēšanas sistēmām	63
<i>Ribickis L., Kunicina N., Chaiko Y.</i> Elektrodzinēju izvēles metodes izstrāde elektropiedziņas sistēmu efektivitātes paaugstināšanai	70
<i>Kunicina N., Galkina A., Chaiko Y., Ribickis L.</i> Elektrisko dzinēju izvēles intelektuālā algoritma izstrāde ražošanas sistēmām.	78
<i>Kunicina N., Galkina A.</i> Intelektuālās transporta sistēmas modelēšana elektroenerģijas piegādes kontrolei sabiedriskā transporta sistēmās	86
<i>Dreimanis E., Hramcovs V., Cīmanis V.</i> Augstsprieguma tinumu izolācijas pārbaude ar rezonanses invertora palīdzību	94
<i>Elmanis –Helmanis R., Kanbergs A.</i> Zemsprieguma automātslēdžu savienojamības īpatnības un selektivitātes uzlabošanas priekšlikumi	109
<i>Ķiploks J., Vjaters J.</i> Šaušanas stimulatoru uzbūve	118

CONTENTS

<i>Preface</i>	3
<i>Gavrilovs A., Mahnitko A.</i> Power system mode optimization taking into account influence on the air basin	7
<i>Malehotko T., Svalovs A.</i> Analysis of wind generator impact on power system stability using eurostag Software	16
<i>Hačilova N.</i> Eurostag software as tool for stability study of the power systems	27
<i>Survilo J.</i> The calculation of maximum load losses time using a few quantities characterizing the load graph	33
<i>Bulychev A., Deznev V.</i> Precautionary action protective system.....	40
<i>Silaghi H.M., Gergely E.I.</i> Three-phase doubly salient permanent magnet machine for wind power generation	46
<i>Kolcunová I., Cimbala R.</i> The transport phenomena in natural liquid ester.....	55
<i>Rankis I.</i> The double link LC filters for pulse regulation systems.....	63
<i>Ribickis L., Kunicina N., Chaiko Y. .</i> Electric motor selection method development for efficiency increasing of electrical drives systems	70
<i>Kunicina N., Galkina A., Chaiko Y., Ribickis L.</i> Development of an intelligent algorithm for electrical motor choice for industrial systems	78
<i>Kunicina N., Galkina A.</i> Modeling of intelligent transport system for power supply control in public transport system	86
<i>Dreimanis E., Hramcovs V., Čīmanis V.</i> Test of high-voltage windings using a resonant inverter	94
<i>Elmanis –Helmanis R., Kanbergs A.</i> Low voltage circuit-breakers compatibility features and suggestions for selectivity improvement	109
<i>Ķiploks J., Vjaters J.</i> Shooting simulator structure	118

СОДЕРЖАНИЕ

<i>Предисловие</i>	3
<i>Гаврилов А., Махнитко А.</i> Оптимизация режима энергосистемы с учётом воздействия на воздушный бассейн	7
<i>Малехотко Т., Свалов А.</i> Использование программы EUROSTAG в исследовании влияния ветряных генераторов на устойчивость энергосистемы	16
<i>Халилова Н.</i> Программа EUROSTAG как средство изучения вопросов устойчивости энергосистем	27
<i>Сурвило И.</i> Расчет времени максимальных потерь, используя несколько величин, характеризующих график нагрузки	33
<i>Булычев А., Дежнев В.</i> Система релейной защиты упреждающего действия	40
<i>Силаги Х.М., Гергели Е.И.</i> Трехфазная с двойными полюсами постоянного магнита машина для ветровых генераторов	46
<i>Колцунова И., Цимбала Р.</i> Явление перемещения зарядов в жидких натуральных диэлектриках	55
<i>Ранькис И.</i> Двухступенчатые фильтры для систем импульсного регулирования.....	63
<i>Рыбицкий Л., Куницына Н., Чайко Е.</i> Разработка метода выбора электродвигателя для повышения энергоэффективности систем с электроприводом	70
<i>Куницына Н., Галкина А., Чайко Е., Рыбицкий Л.</i> Выбор интеллектуального электродвигателя путем разработки алгоритма производственных систем.....	78
<i>Куницына Н., Галкина А.</i> Моделирование интеллектуальной транспортной системы для контроля подачи электроэнергии в общественной транспортной системе	86
<i>Дрейманис Э., Храпцов В., Циманис В.</i> Испытание изоляции высоковольтных обмоток с использованием резонансного инвертора	94
<i>Elmanis-Helmanis R., Kanbergs A.</i> Особенности совместимости автоматических выключателей и предложения улучшения селективности.....	109
<i>Киплокс Ю., Вятерс Я.</i> Устройство стрелковых симуляторов	118